

VOORTGANGSRAPPORTAGE

April + Mei 2023

HET ONDERSTEUNINGSTEAM
UITHUISPLAATSINGEN TOESLAGENAFFAIRE

Inhoud

Inleiding	2
Cijfers en observaties	3
Aanmeldingen	3
Gezinnen in beeld.....	4
Ondersteuning.....	5
Resultaten	7
Doorontwikkeling	7
Werkwijze en proces.....	7
Organisatie.....	8
Communicatie.....	8
Doorkijk	10

Inleiding

Sinds we op 4 april 2022 zijn gestart, publiceren we iedere twee maanden een voortgangsrapportage om onze cijfers, resultaten, bevindingen en ontwikkelingen te delen. Deze rapportage gaat over de maanden april en mei 2023.

Naast de tweemaandelijks voortgangsrapportage, publiceren we ook leerrapportages. Dit zijn rapporten waarin we minder ingaan op de cijfers en meer op de inhoud van ons werk; wat komen wij en ouders tegen in de praktijk en wat zijn onze bevindingen? Ons tweede, en meest recente leerrapportage is in april gepubliceerd en staat in het teken van onze geleerde lessen na 1 jaar Het Ondersteuningsteam. Je vindt het leerrapport op onze website onder het kopje 'Feiten', of door op [deze link](#) te klikken.

In deze voortgangsrapportage lees je hoeveel mensen zich tot en met mei 2023 bij ons hebben aangemeld en via welke route dat is geweest. Daarnaast delen we cijfers over de uithuisplaatsingen, wat de wensen van ouders én kinderen zijn en in hoeverre het ons tot nu toe gelukt is om daaraan te werken.

We zijn continu in ontwikkeling om ouders en kinderen zo goed als mogelijk te blijven ondersteunen. Wat we daar in april en mei voor hebben gedaan en de komende maanden nog voor gaan doen, vind je ook in deze rapportage.

Benieuwd naar eerdere rapportages? Deze vind je op de website www.hetondersteuningsteam.nl op de pagina 'Feiten'. Ook zijn we te volgen via onze [LinkedIn-pagina](#) en op Twitter via [@OT_Uithuisplaatsing](#).

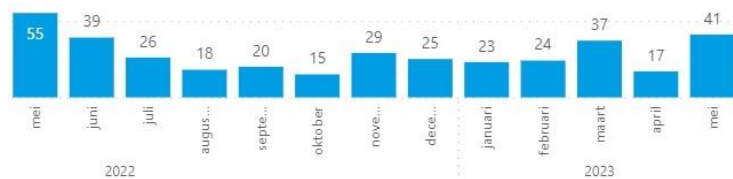
Cijfers en observaties

Aanmeldingen

In totaal hebben t/m eind mei 434 mensen zich bij ons aangemeld.

- 233 ouders en kinderen worden ondersteund. Dit zijn 224 lopende en 9 heropende trajecten.
- 31 trajecten zijn *nog niet gestart*
 Voordat het ondersteuningstraject start, onderzoeken we of de aangemelde persoon tot onze doelgroep behoort: gedupeerde van de toeslagenaffaire én te maken (gehad) met uithuisplaatsing(en) van kinderen. Deze fase kan een dag tot enkele weken duren. Deze aanmeldingen scharen we onder de categorie 'nog niet gestarte' trajecten.
- 80 trajecten zijn *nooit gestart*
 Het kan zijn dat een ondersteuningstraject nooit start omdat we bijvoorbeeld niet meer in contact komen met een ouder of kind, of omdat de aangemelde persoon niet tot onze doelgroep behoort.
- 90 ondersteuningstrajecten zijn *volledig doorlopen en afgesloten*

Aanmeldingen per maand¹

¹ De cijfers van voorgaande maanden kunnen enigszins verschillen met eerdere gepubliceerde voortgangsrapportages. Dit komt doordat aanmeldingen die aan het einde van de maand binnenkomen, de volgende maand in onze monitor verwerkt worden.

De volgende afbeelding geeft aan waar de 434 mensen die zich hebben aangemeld vandaan komen. Mensen die zich vanuit het buitenland hebben aangemeld (20) zijn niet opgenomen in deze afbeelding.

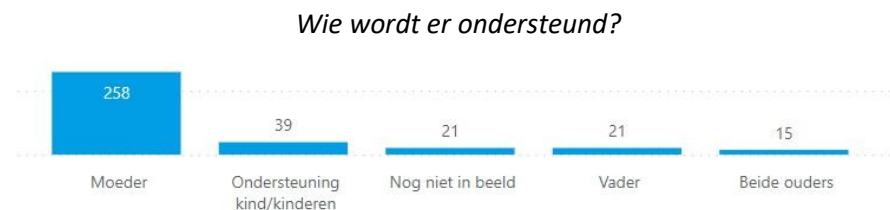

Reactietijd na aanmelding

Bij 82% van de mensen die zich hebben aangemeld, is er binnen twee dagen telefonisch contact geweest. Bij 69% is er binnen een week een welkomstgesprek ingepland. Deze relatief korte reactietermijnen worden als positief ervaren.

Kenmerken aanmelders

Moeders vormen de grote meerderheid van de mensen die we ondersteunen. In een kleiner aantal gevallen ondersteunen we vaders, beide ouders of een kind. De afbeelding hieronder laat zien wie er ondersteund wordt.

Het merendeel van de mensen meldt zich rechtstreeks bij ons aan (310). Een relatief groot en constant aantal meldingen komt binnen via een professional (97). Mensen die zich aanmelden weten ons te vinden via bijvoorbeeld gemeenten, UHT Belastingdienst, ministerie van Justitie en Veiligheid, belangengroepen, Openbaar Ministerie, GGZ of gecertificeerde instellingen.

Gezinnen in beeld

Kinderen

In totaal zijn er 773 kinderen betrokken bij de gezinnen die wij ondersteunen. Hiervan wonen 302 kinderen tijdens het ondersteuningstraject van het OT niet meer thuis.

Uithuisplaatsingen

Van de 302 uithuisgeplaatste kinderen, weten we van 275 of er sprake is van wel of geen jeugdbeschermingsmaatregel, zie de volgende tabel.

Met jeugdbeschermingsmaatregel	216
Zonder jeugdbeschermingsmaatregel	42
Zowel met als zonder jeugdbeschermingsmaatregel	17
Totaal	275

Het merendeel (97) van deze kinderen verblijft op dit moment in een pleeggezin (niet zijnde het netwerk), bij de andere ouder (75), of in het netwerk (bij familie of vrienden (68)).

Reden uithuisplaatsing

Onderstaande categorieën worden door de procesbegeleiders en ouders geïdentificeerd als de meest voorkomende redenen voor uithuisplaatsing:

- Financiële problematiek
- Onveilige thuissituatie, huiselijk geweld
- Gebrek aan huisvesting
- Middelengebruik en verslaving
- Onvermogen om voor de kinderen te zorgen
- Acties van de partners
- Complexe echtscheiding
- Mogelijk strafbare feiten
- (Mentale) gezondheidsklachten

In meerdere situaties wordt er aangegeven dat er sprake is van meerdere redenen ofwel (complexe) multi-problematiek.

Betrokken Jeugdzorgregio's

Op dit moment zijn GI's van 39 jeugdzorgregio's bij de gezinnen betrokken. Bij een aantal gezinnen zijn er GI's uit verschillende regio's betrokken. De regio's die het vaakst voorkomen zijn:

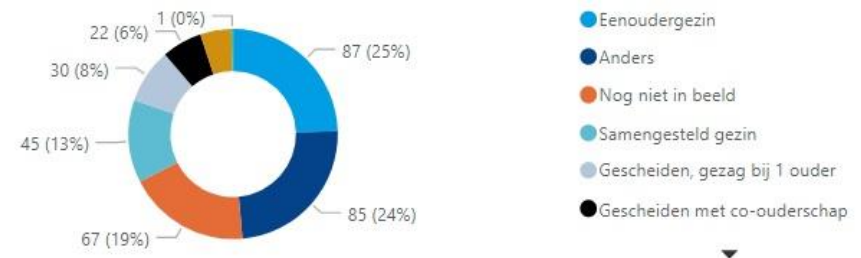
- Rijnmond (38 gezinnen)
- Amsterdam-Amstelland (30 gezinnen)
- Flevoland (21 gezinnen)

Gezinssamenstelling en gezag

De gezinssamenstelling van de mensen die in begeleiding zijn (of waren), is voornamelijk éénoudergezinnen. Er is weinig sprake van intacte gezinnen. Er zijn meer ouders die gezag over alle kinderen hebben (154) dan ouders die geen gezag hebben (89). Er zijn ook meer gezinnen waarbij

het gezag bij één ouder ligt (112), dan gezinnen waarbij beide ouders gezag hebben (81). Zie de afbeeldingen hieronder voor details.

Gezinssamenstelling

Heeft/hebben de ouder(s) gezag?²

Ondersteuning

Over het algemeen hebben we goed in beeld welke ondersteuningsbehoefte en vragen er zijn, welke ondersteuning wordt ingezet en welke resultaten we bereiken.

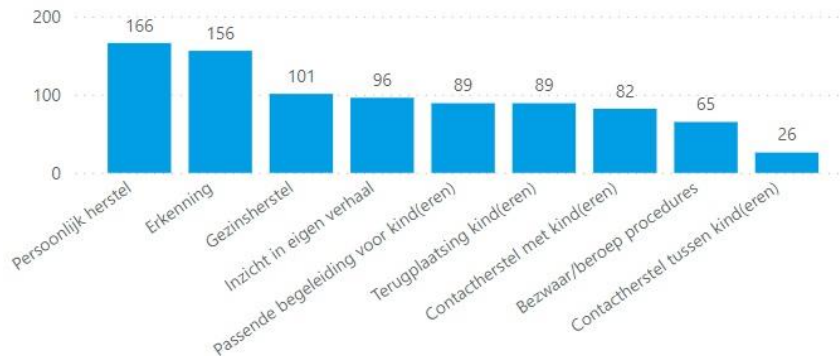
Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek

Van de mensen die wij begeleiden, waarvan de gewenste gezinssituatie bekend is, is er in de meeste gevallen de wens voor contactherstel met kind(eren), overig herstel van betrokken gezinsleden en het terugdraaien van de uithuisplaatsing.

² De categorie 'Nog niet in beeld' betreft trajecten met de status 'nog niet gestart'.

Mensen hebben daarnaast ook specifieke ondersteuningsvragen. Van de vragen die nu bekend zijn, vragen ze de procesbegeleiders in de meeste gevallen te helpen met persoonlijk herstel, erkenning en gezinsherstel.

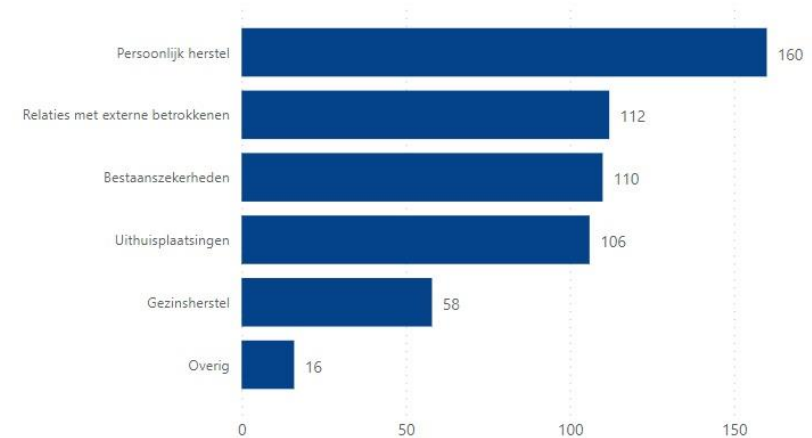
Ondersteuningsverzoeken bij aanmelding

Welke ondersteuning bieden we?

De afbeelding rechts, laat zien welke ondersteuning procesbegeleiders bieden. Voor de leesbaarheid hebben we de verschillende antwoordmogelijkheden geclusterd in thema's.³ De aantallen in de afbeelding refereren naar het aantal gezinnen waarin minimaal één ondersteuningsvorm binnen een categorie is ingezet (dit kunnen er ook meer zijn)

Welke ondersteuning wordt/is geboden?

We zien dat het vaakst ondersteuning wordt geboden op persoonlijk herstel. Dit sluit aan op de vaakst benoemde ondersteuningsbehoeften. Daarnaast wordt ongeveer even vaak ondersteuning geboden op de relaties met externe betrokkenen, rondom bestaanszekerheden en de uithuisplaatsingen.

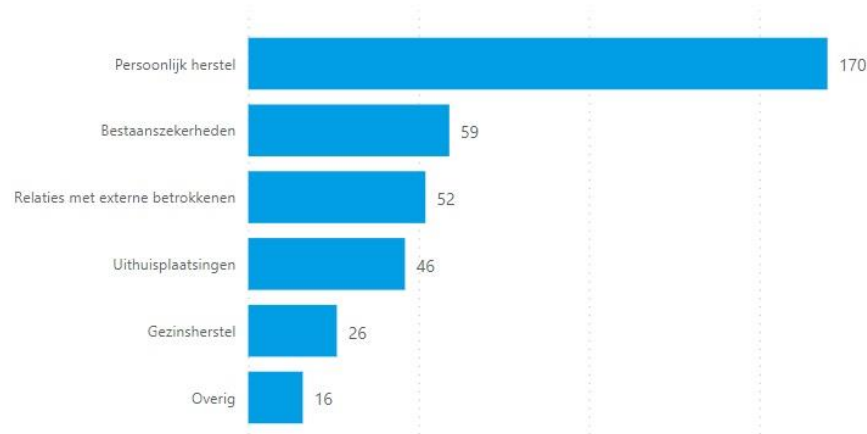
De verklarende analyse wordt op dit moment bij 18 gezinnen uitgevoerd.

³ De vragen die onder elk thema vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

Resultaten

De aantallen in de afbeelding hieronder refereren naar het aantal gezinnen waarin minimaal één resultaat binnen een categorie bereikt is (dit kunnen er ook meerdere zijn).⁴

Welke resultaten zijn bereikt?

De vaakst voorkomende resultaten rondom uithuisplaatsingen en gezinsherstel zijn:

Uithuisplaatsingen

- Bezoekregeling verbeterd (30)
- Bezoekregeling tot stand gebracht (9)
- Gezag terug/behouden (7)
- Voorkomen uithuisplaatsing (6)
- Terugplaatsing kinderen na een uithuisplaatsing (16 kinderen bij 11 gezinnen)

⁴ De resultaten die onder elke categorie vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

Gezinsherstel

- Contactherstel met kind(eren) (17)
- Contactherstel tussen kinderen (10)
- Relatie met familieleden hersteld (6)

In de afbeelding links zien we dat de vaakst bereikte resultaten te maken hebben met persoonlijk herstel. Dit sluit aan bij de vaakst benoemde behoeften en bij de ondersteuning die wordt geboden (zie afbeeldingen op de vorige pagina). Dit is belangrijk omdat persoonlijk herstel, samen met het op orde brengen van bestaanszekerheden, voorwaardelijk is voor het bereiken van resultaten rondom de uithuisplaatsingen en gezinsherstel.

Doorontwikkeling

Werkwijze en proces

- Om de gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire – die te maken hebben (gehad) met uithuisplaatsing(en) van hun kind(eren) vanuit een jeugdbeschermingsmaatregel – te bereiken en hen een gericht ondersteuningsaanbod vanuit het ministerie van JenV te bieden, ontvangen ze in september een ondersteuningsbrief. Hierin worden ze onder andere geïnformeerd over het bestaan van Het Ondersteuningsteam, ons werk en wat wij voor hen kunnen betekenen. De komende maanden bereiden we ons voor op de telefoontjes en nieuwe aanmeldingen die voortkomen uit deze brief, door onder andere trainingen voor het bel-team te organiseren en nieuwe procesbegeleiders te werven.

- Sinds maandag 15 mei is het OT niet alleen per mail, maar ook telefonisch bereikbaar voor vragen en aanmeldingen. Zo zijn we beter bereikbaar en kunnen we de ouders, die direct hun verhaal bij ons willen doen, beter ondersteunen.
- De monitor is een tool die we gebruiken om (op geanonimiseerde wijze) data van de ondersteuningstrajecten te verzamelen, bij te houden en te evalueren. Zo zijn ook de cijfers in dit voortgangsrapport hieruit afkomstig. Een belangrijk onderdeel van de monitor dat gedurende de zomermaanden doorontwikkeld wordt, is 'Afsluiting & Evaluatie'. Het doel van deze doorontwikkeling is nóg beter inzicht krijgen in de ervaring van ouders met Het Ondersteuningsteam: wat kunnen we hiervan leren, verbeteren en wat doen we goed?
- Naast de doorontwikkeling van onze 'vaste' evaluatie in de monitor, organiseren we in de zomermaanden tot en met september ook een enquête om te evalueren hoe ouders onze ondersteuning beleven; om te evalueren, te leren en waar nodig, te verbeteren. Het verschil tussen deze enquête en het onderdeel 'Afsluiting & Evaluatie' in de monitor, is dat de enquête door de ouders en meerderjarige kinderen zelf wordt ingevuld. De resultaten van de enquête zullen op onze website en social media-kanalen gedeeld worden.
-
- Iedere 6 weken vindt een gesprek plaats tussen minister (voor Rechtsbescherming) Weerwind en gedupeerde ouders die daar behoefte aan hebben. Dit zijn keer op keer bijzondere ontmoetingen. De ouders vertellen wat hen is overkomen, hoe het ze is vergaan en hoe het nu met ze gaat. Ze delen niet alleen wat er is gebeurd, maar ook wat ze nodig hadden. Deze gesprekken zijn ontstaan omdat meerdere ouders aangaven dat een gesprek met de minister zou kunnen helpen in hun herstel. En dat lijkt ook het geval te zijn. De meeste ouders geven aan na de ontmoeting met de minister opgelucht te zijn, zich gezien en gehoord te voelen en meer

ruimte te voelen om door te gaan. Onze procesbegeleiders zijn aanwezig bij deze gesprekken.

Organisatie

- In mei zijn 8 nieuwe procesbegeleiders gestart en getraind in de werkwijze- en processen van het OT. Vanaf juni worden zij gekoppeld aan ouders die zich aanmelden, of nemen zij ondersteuningstrajecten van enkele vertrekkende procesbegeleiders over. Het Ondersteuningsteam bestaat nu uit 48 procesbegeleiders.
- We lijken aan bekendheid bij ouders onderling te groeien. We zien een trend dat ouders zich, via elkaar, bij ons aanmelden. Ook zien we dat ouders hun kinderen aanmelden of kinderen hun ouders. Het wantrouwen in de overheid lijkt bij deze groep groter dan bij de groep die zich eerder bij ons heeft aangemeld. Mede hierdoor zijn de problemen die zij hebben groter geworden.

Communicatie

Behalve telefonisch bereikbaar worden, hebben we in april en mei op het gebied van onze zichtbaarheid -en bereikbaarheid vergroten, ook andere stappen ondernomen:

- In april publiceerde Sociaal Domein Online [een podcast](#) over het Ondersteuningsteam. Deze is in gesprek met Nicoline den Ouden (Teamcoördinator) opgenomen.
- In mei publiceerden we een nieuwe, geüpdatete [praatplaat](#) voor onze doelgroep en mensen met minder taalvaardigheid.
- In mei publiceerden we een [filmpje op onze website](#), over onze doelgroep, ons werk en wat we daarin zien.

- Naast de tweemaandelijke voortgangsrapportage, publiceren we ook leerrapportages. Dit zijn rapporten waarin we minder ingaan op de cijfers, en meer op de inhoud van ons werk; wat komen wij en ouders tegen in de praktijk en wat zijn onze bevindingen? Ons tweede, en meest recente leerrapportage is in april gepubliceerd en staat in het teken van onze geleerde lessen na 1 jaar Het Ondersteuningsteam.

Na 1 jaar zien we als OT positieve veranderingen bij de gedupeerde ouders. Er worden in de meeste gevallen stappen gezet op het gebied van persoonlijk herstel, maar ook op andere gebieden zoals bestaanszekerheden, en relaties met (externe) betrokkenen verbeteren. Bij sommige ouders zijn de kinderen weer thuis gaan wonen, of is een uithuisplaatsing voorkomen. We zien dat dit niet bij alle ouders en kinderen lukt, ondanks de inzet van het Ondersteuningsteam. De inzichten waarom dat wel en ook niet lukt, delen we in het [Leerrapport](#) (deze is ook te vinden onder het kopje 'Feiten' op onze website).

- Om de ouders te bereiken werken we aan het vergroten van onze zichtbaarheid en naamsbekendheid via nieuwsmedia, spreekavonden en social media.
- Onze [LinkedIn](#), [Twitter](#) -en [Facebookpagina](#) zetten we zo veel mogelijk in door zowel nieuws uit de media, onze geleerde lessen als onze eigen updates met feiten over het OT (in begrijpelijke taal) te delen. Het aantal volgers op onze social-mediakanalen is in april en mei licht toegenomen. Op LinkedIn zien we dat we voornamelijk gevolgd worden door zorg- en jeugdhulpprofessionals. Daarnaast is er een samenwerking ontstaan tussen de Facebook-beheerders van twee besloten Facebookgroepen waarin veel gedupeerden zitten. Zij plaatsen desgevraagd en in overleg posts van- of over Het Ondersteuningsteam.

- We spelen, waar mogelijk, in op gemeentelijke initiatieven bij inloopavonden en sturen, promotiemateriaal of een procesbegeleider die bij een bijeenkomst aanwezig is.

Leren

- In april is een meet-up georganiseerd voor professionals van het OT en de proeftuinen van het programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Het doel van de meet-up was leren van elkaar over aansluiten bij ouders, het bieden van passende ondersteuning en het vormgeven van de samenwerking rondom ouders.
- In navolging op het [Leerrapport](#) (zie: 'Communicatie'), zijn de volgende acties ondernomen:
  - Het Leerrapport is in het directeurenoverleg besproken. Hierin is door het OT aangeboden om mee te denken over de vertaalslag van de lessen in het rapport naar de praktijk van de betreffende partners van het programmateam.
  - In navolging op het Leerrapport zijn we in gesprek met de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW) en het NJi voor het organiseren van meeles- en leersessies voor professionals en hoe lessen te gebruiken zijn in hun praktijk.
- Evaluaties met ketenpartners worden gehouden om de samenwerking en ondersteuning aan ouders en kinderen door te ontwikkelen en te verbeteren.
- Op 21 april is wederom de training Duurzaam Samenwerken in Complexe Relaties geven voor een deel van de procesbegeleiders. Deze is verzorgd door het Programma Scheiden zonder Schade.

Doorkijk

- De acties die de komende maanden voortkomen uit de ondersteuningsbrief (zie: 'Werkwijze en proces') zijn;
  - Meedenken met JenV over de inhoud en boodschap van de brief.
  - Draaien van een pilot met het bel-team (mei t/m verzending van de ondersteuningsbrief in september), om het team voor te bereiden op de telefoontjes die volgen op de ondersteuningsbrief. Dit is een team van procesbegeleiders, getraind in trauma- en cultuursensitief werken.
  - Voor september nieuwe procesbegeleiders werven en trainen voor de nieuwe aanmeldingen en het bel-team.
- De in mei geworven procesbegeleiders krijgen een training 'Cultuur'. We zien dat met het groter worden van het team, het belangrijker wordt om aandacht te geven aan de cultuur van het OT. Met als doel, een omgeving creëren en behouden waarin transparantie, veiligheid en wederkerigheid de norm zijn en waar het mogelijk is en blijft om van onszelf en elkaar te leren, in vertrouwen en met compassie.